Vroegtijdige zorgplanning: Percepties van kwetsbare bejaarden in de thuissetting

Haio: VERSMISSEN Eva , KUL
Promotor: Goderis Geert , KUL
Praktijkopleider: Herweyers Koen , SNEYERS Han

Context: Vroegtijdige zorgplanning (VZP) is geen welomschreven proces waar geen duidelijke procedure voor bestaat. Het wordt vaak geïnitieerd op bepaalde sleutelmomenten. Deze momenten zijn vaak te laat waardoor VZP in acute omstandigheden moet plaatsvinden. Hierdoor heeft de patiënt niet voldoende tijd voor reflectie. VZP zou beter gebeuren op een rustig moment wanneer de patiënt zich in een stabiele situatie bevindt

Onderzoeksvraag: In dit onderzoek bekijken we de ervaringen van thuiswonende bejaarden met VZP en hun visie op de impact van dit proces op kwaliteit van zorg en levenskwaliteit.

Methode: Dit is een kwalitatief onderzoek op basis van diepte-interviews afgenomen bij 10 deelnemers, geselecteerd uit een huisartsengroepspraktijk te Wilrijk. Dit onderzoek gebeurde op basis van gefundeerde theorie en met gebruik van constante vergelijkende analyse.

Resultaten: Slechts twee deelnemers hadden een echt gesprek gevoerd rond VZP. Drie anderen hadden een wilsverklaring euthanasie zonder meer. Volgende thema's werden aangehaald door de deelnemers: 1) Er is grote interesse, maar het gesprek dient geïnitieerd te worden door een zorgverlener. 2) Het betrekken van familie blijkt een persoonlijke keuze. 3) Inhoudelijk lijkt het aangeven van zorgdoelen het belangrijkst. Hoewel in eerste instantie verschillende deelnemers dachten dat het enkel over euthanasie ging. 4) Barrières voor VZP werden aangehaald. Persoonlijke barrières waren de moeilijkheidsgraad en emotionele zwaarte. Maatschappelijke barrières waren tijdsdruk, honorarium, vergrijzing en gegevensdeling. 5) Als invloeden op VZP werden vermeld: persoonlijkheid en levensvisie, gezondheidstoestand, religie/spiritualiteit, familie en persoonlijke ervaringen. 6) Moeilijkheden rond het maken van beslissingen werden aangegeven.

Conclusie: VZP is maatwerk dat best vroegtijdig wordt gestart op basis van het bio-psycho-sociaal-spiritueel model. De kennis bij ouderen over VZP is beperkt, maar de interesse is groot. Het is belangrijk dat de arts initiatief neemt om samen met de patiënt en eventueel zijn familie de zorgdoelen te bepalen. Dit op een rustig moment kunnen doen zou volgens de meeste ouderen een positieve impact kunnen hebben op hun ervaren levenskwaliteit.